

Hoop op zwangerschap zonder hormonen

Een vruchtbaarheidsbehandeling zonder hormonen en bijwerkingen: wat voor velen lange tijd een droom leek, komt nu een stap dichterbij. Een krachtige cocktail, ontdekt door Australische wetenschappers en toegepast in het UZ Brussel, zorgt voor sterkere eicellen in het labo.

ELINE DELRUE

Noem in-vitromaturatie, of kortweg ivm, gerust het minder bekende broertje van in-vitrofertilisatie (ivf). Bij die laatste vruchtbaarheidsbehandeling rijpen de eicellen in het lichaam van de vrouw. Bij ivm, daarentegen, dient het labo zelf als broedstoof: alles gebeurt in een schaalpje.

Onrijpe eicellen in het labo laten rijpen, het is een staaltje hoogtechnologie dat steeds meer in opmars is. Het grote voordeel? Het jaagt onvruchtbare koppels minder op kosten én het maakt komaf met de nare bijwerkingen van ivf. "Bij ivf plukken gynaecologen nog zelf de rijpe eicellen weg bij de vrouw, na een doorgedreven hormonenkuur van tien dagen", schetst fertilititeitsexpert Michel De Vos (UZ Brussel). "Maar die hormonen maken het de vrouw niet makkelijker. Vooral patiënten die veel eicellen hebben, kampen met nevenwerkingen. Denk aan vochttopstapeling en felle steken in de onderbuik, precies door de overstimulatie van hun eierstokken."

Achterophinken bij ivf

Reden te meer voor wetenschappers om hun pijlen te richten op ivm: eicellen rijpen in een badje met kweekvloeistof. Dertig tot veertig uur in de broedstoof, op 37 graden. In het begin, in 2010, leverde de methode niet bijster veel op. De zwangerschapskans bleef haperen op 10 procent, een teleurstellend cijfer. Maar nu, zes jaar later, zien de Brusselse onderzoekers al een slaagpercentage van 35 à 40 procent. "Dat is zeker mooi", duidt De Vos. "Zoiets kun je toch al zonder schroom op patiënten toepassen. Maar we blijven nog achterophinken bij ivf. Die behandeling is nog net iets efficiënter, met een slaagkans van 40 à 50 procent."

Precies daarom, om die kloof te dichten, bogen Australische experts zich over het kweekbadje van eicellen. In de hoop ivm nog meer op punt te stellen. Met succes, blijkt nu. Zo ontdekte het team van professor Robert Gilchrist, verbonden aan de universiteit van New South Wales, een veelbelovend groeimiddel. Cumuline gedoopt, een combinatie van twee eiwitten die eicellen ook zelf aanmaken, en die een effect hebben op de ontwikkeling van het embryo. Haak je die twee eiwitten in het labo aan elkaar, dan krijg je een krachtige cocktail die de eicellen sterker maakt en meer embryo's oplevert.

"Lag de vroegere embryo-oogst bij ivm op 40 procent, dan groeit nu makkelijk 60 procent van de eicellen uit tot een vrucht", duidt De Vos. "Zo komen we ook dichterbij de buurt bij de embryo-opbrengst van ivf."

Ontdekt in Australië, succesvol toegepast op menselijke eicellen in Brussel: de vondst schept hoop op een vruchtbaarheidsbehandeling zonder hormonen, spuitjes en naalden. Al is dat nog niet voor morgen. Het blijft nog wachten op

goedkeuring, onder meer van de Amerikaanse gezondheidszwaakhond.

Ook in Brussel ligt de 'ivm 2.0' nog op tafel bij het ethisch comité. Zodra die groen licht geeft, kunnen de uitgerijpte embryo's worden teruggeplaatst. "Kortom, we weten al dat de kwaliteit van de embryo's op zich verbeterd is, maar we kunnen ons nog niet uitspreken over de zwangerschappen zelf. Dat blijft uitkijken. Maar dit is zeker al een positieve noot."